

Redactori:

Irina Airinei
Andreea-Maria Tîrziu

Coperta:

Carmen Lucaci

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

VRABIE, CĂTĂLIN

Pierdut în Vietnam & Cambodgia : jurnal de călătorie /

Cătălin Vrabie. - București : Neverland, 2016

ISBN 978-606-8390-21-5

821.135.1-992

REDACTIE:

tel.: 0733.672.111

e-mail: editura@neverland.ro

DEPARTAMENTUL

DISTRIBUȚIE:

telefon: 021.314.93.15; 0726.990.184

tel./fax: 021.314.93.16

e-mail: distributie@neverland.ro

Cătălin VRABIE

**Pierdut în
VIETNAM & CAMBODGIA
jurnal de călătorie**

totalitate. Am completat, însă, o altă zonă. Dar nu mă dau bătut... Îl voi termina sau, aşa cum zicea binecunoscutul alpinist Bo Parfet, voi muri încercând!

**Al vostru, Cătălin Vrabie
Bucureşti, 7 februarie 2016, ora 01:05**

Cuprins

Prefață	7
Notă pentru cititor	9
Un nou început, o nouă aventură	13
Towers...	23
Ospitalitatea vietnameză	41
Voices of Vietnam: Nhân – Trăind în Vietnam	51
Piața plutitoare Cái Răng	59
Voices of Vietnam: Phúc – Despre educație	64
Profilul vietnamezului tipic	68
Pedalând prin ploaie	73
Khmerii roșii	94
Hello, Cambodia!	99
Orezul	102
Cele mai mari temeri: malaria și febra dengue	104
Beach party... all night long!	111
Same same but different!	119
Angkor – o altă dorință îndeplinită	123
Preț de-o scurtă veșnicie	133
Tot pe urmele Angkor-ului	137
Senzații	147
(Prea) puțin despre războiul din Vietnam	176
Music helps me travel!	180

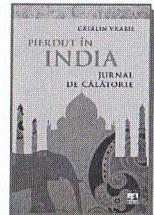
Pe „urmele” lui J.Y. Cousteau	185
From zero to hero!	193
Pierdut în capitala cafelei	199
Kopi Luwak (Civet Coffee)	203
De unul singur prin orașul îndrăgoșitilor	207
Fermecat de peisaje	217
Oameni, „oameni” și oameni	225
E bine să și stai	231
Proful de info, (din nou) la treabă	239
Saigon, bine te-am (re)găsit!	243
Voices of Vietnam: Truong – Despre turism	249
Ziua lui Peter Pan	255
Voices of Vietnam: Ân Ân – Despre mine	259
Despre Vietnam și vietnamezi	265
La plimbare prin mall-uri	267
Și când visez, visez că dorm	277
Notă pentru cititor	285

De același autor:

Pierdut în India

Cătălin Vrabie, un alt fel de Phileas Fogg, s-a „pierdut” în India o lună de zile și acum ne invită să ne „pierdem” și noi în retrăirea clipă de clipă, ceas de ceas, zi de zi a periplului său prin zone fascinante, descoperindu-le, cum îmi place să spun, „farmecul discret”. Vei trăi sau retrăi – ca mine – momente unice care îi se vor întipări în minte și suflet, ce vor stârnii dorința de a „te pierde” măcar o dată în India.

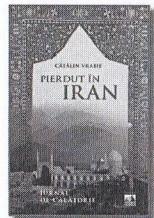
Cristian Hristea

Pierdut în Iran

„Pierdut în Iran” este o carte „must have”. Luăi cartea, vă aşezați comod într-un fotoliu, cu o cană de ceai (dacă nu aveți șofran, puteți folosi scortisoară), o muzică în surdină (dacă nu aveți orientală, poate fi concert de vioară sau de chitară clasică) și vă începeți călătoria în Iran alături de o gazdă sensibilă și minunată care a reușit să „prindă” în câteva săptămâni cam tot ce ar trebui să știm fiecare despre Iran (Persia).

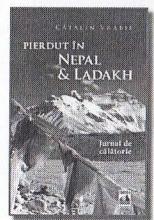
Alexandra Gotea

Pierdut în Nepal & Ladakh

Cărțile lui Cătălin sunt o plăcătuță aducere aminte sau o sursă de informații utile, scrise cu umor, spirit de observație și o profundă cunoaștere a naturii umane. Privind din prisma geografului, sunt încântat să găsească atât latura fizică, cât și cea umană a locurilor în care el s-a „pierdut”. Prin ochii călătorului, găseșc în seria „Pierdut prin lume” rătăcirea în teritorii exotice ca un simbol al rătăcirii interioare după care Tânjin și de care avem nevoie fiecare.

Teofil Vlad

/Pierdutprinlume

Să ne pierdem prin lume alături de Editura Neverland!

Un nou început, o nouă aventură

Ziua 1.

Marți, 28-07-2015

16:11

Tocmai a pornit autocarul cu care mă îndrept spre *Istanbul*. Tot ce-mi este mai drag a rămas în urmă... Numai eu, singur, mă pregătesc sufletește pentru ceea ce mă aşteaptă: Malaezia – vreo două zile, apoi Vietnam și Cambodgia, pentru mai bine de o lună. Pentru momentele de singurătate, am luat cu mine cărți... unele despre țările pe care urmează să le vizitez, altele, jurnale de călătorie – cam ca acesta pe care-l țineți voi acum în mână. Probabil voi începe cu *Cerere în călătorie* de Édouard și Mathilde Cortes (unii sunt cu mult mai nebuni decât mine). În cartea asta, un cuplu de tineri însurăței a plecat pe jos, de la *Paris la Ierusalim* – 187 de zile, 6.000 km.

Primul progres al lui *homo erectus* nu este acela de a-și fi întins picioarele, ci gâtul, pentru a vedea cât mai departe. Eu

Pierdut în Vietnam & Cambodgia

acum caut să văd Saigon-ul, fosta capitală a Vietnamului până spre sfârșitul războiului (1975), care astăzi poartă numele de *Hồ Chí Minh* după fostul președinte vietnamez – cel care a adus democrația în țară la mijlocul anilor 1940. Am de parcurs 8.438 km până acolo, dar nu pe jos...

17:20

Vama bulgară! Încet, încet mă apropii de obiectiv. Îmi place să descopăr semne concrete ale înaintării mele, să simt, în sfârșit, că scopul visat nu este intangibil. Plec să-mi găsesc pacea, aşa cum mi-a zis de curând o prietenă. O fi știut ea ce-o fi știut. Poate am nevoie! Sper să o și găsesc... iar de va fi, îi voi spune!

Am înlocuit rucsacul de oraș, în care aveam un pix, o agenda și adesea un laptop, cu unul mai mare, de drumeție. Aici am o pereche de pantaloni de schimb, un tricou la fel, un sac de dormit, batoane de ciocolată, câteva medicamente, un aparat de fotografiat și cam atât! Am înlocuit confortul cu nesiguranță...

18:51

Intrând în ceea ce s-ar numi, în cazul meu, *conservation mode*¹ și neavând nimic altceva de făcut, dorm – adevarul este că am avut câteva nopți extrem de scurte în ultimul timp și nimic din ce urmează nu sună încurajator. În plus, nu am poftă de mâncare. Am oprit la un popas tocmai pentru asta – iar mie nu-mi este foame. Mereu e aşa. Într-o călătorie pe care o estimez ca fiind lungă, îmi limitez nevoile la minim. Daniel Humelnicu (*aka*² Hume), fotograf și călător împătimit, bun și

¹ Mod de conservare [a energiei].

² Acronimul provine din limba engleză – *also known as*. În limba română s-ar traduce prin „cunoscut și ca...”

Jurnal de călătorie

vechi prieten, m-a denumit „călător de anduranță” de-a lungul escapadelor noastre. O fi știut el de ce!

20:10

Mergând spre destinație, în pauzele de somn ce pot face altceva mai bun decât să mă gândesc la diverse momente, frumoase sau nu, pe care le-am trăit? Realizez faptul că sunt un colecționar. Colecționez amintiri – de toate felurile. Uneori, iau și suveniruri... sau las. Poate voi scrie odată o carte despre călătoria (nu neapărat a mea) prin viață, dar pentru asta mai am mult de colindat prin cele patru dimensiuni ale lumii.

21:03

Poate vi se pare surprinzătoare uimirea mea, dar un partener de călătorie citește „1984” a lui Orwell. Într-o mulțime de comercianți care „fac Turcia”, unul îl citește pe George Orwell! *Ia să vedem care-i treaba*, mi-am zis și am căutat prilej de vorbă. Alexandru, pentru că aşa îl cheamă, a terminat Științe Politice la Universitatea București și acum face un masterat în Turcia, fiind îndrăgostit de această țară. Iată, deci, că rutele terestre România – Turcia nu sunt străbătute doar de comercianți sau turiști, ci și de intelectuali atrași de Orient.

- *Poposești în Turcia?* m-a întrebat.
- *Nu pentru mult timp*, i-am răspuns. *Destinația mea este Vietnam-ul... și Cambodgia.*
- *Oh, două țări nu prea... vizitate de noi, aş spune.*
- *Poate o să bat un record la asta, cine știe*, i-am spus eu glumind, stârnindu-i râsul.
- *Urmezi un traseu exact?*
- *Hmm... nu chiar. Vreau doar să mă pierd prin țările astea. Să mă las purtat de vânt*, i-am răspuns cumva

Pierdut în Vietnam & Cambodgia

nostalgic. Așa fac mereu când călătoresc și o fac des și mult... și mereu, sau aproape mereu, singur!

- Nu sună rău, însă trebuie să recunosc că-mi pari curajos!
- Nu știu dacă sunt neapărat... nu de curaj e vorba, ci de aventură. Vreau să cunosc oamenii, să-i înțeleg, să trăiesc printre ei... Și, pentru asta, călătoria mă ajută mult.

Ziua 2.

Miercuri, 29-07-2015

01:15

În sfârșit am trecut și de vama turcă. Greu, domnule, greu! Îmi aduc aminte de întoarcerea din India, în 2012, pe care am făcut-o în același stil... mult a mai durat și atunci! Probabil vameșii credeau că transportăm alcool și/sau țigări.

01:31

Da' de unde? Ne-au dat jos din nou, să ne mai verifice odată! Probabil nu au încredere unii în alții. Între timp eu mă mai întrețin cu noul prieten. Se bucură de o bursă a statului turc pentru masteratul pe care-l urmează. Foarte interesantă politica Turciei de a atrage străini! Îmi aduc aminte când am fost în Ankara, la Universitatea Hacettepe, ca profesor în cadrul unor programe Erasmus, că-mi spuneau colegii de acolo că există un interes național de deschidere a porților către studenții străini. O abordare extrem de motivantă... mai ales pentru tineri!

02:42

După un control incredibil de minuțios al autocarului, în sfârșit am intrat în Turcia. Cu somnul nu am reușit să mă

Jurnal de călătorie

împac prea bine, din păcate. Ar mai fi vreo trei ore până la stația finală... poate voi reuși totuși, pentru că am mare nevoie de odihnă!

04:54

Respir aer de *Istanbul*, ascultând rugăciunile care se ridică din moscheile aflate în vecinătatea autogării. Voi mai sta aici, în compania lui Alexandru, până când începe să circule metroul.

06:43

După câțiva pași matinali făcuți prin *Constantinopol*¹, am ajuns în *Aksaray*. De aici, noul prieten ia metroul spre *Sakarya*, iar eu spre aeroport... fiecare pe drumul lui! A rămas să ne întâlnim în București, la un pahar de vin sau, poate, la un ceai turcesc, pentru a-i destăinui din secretele îndepărtației Asiei.

07:56

Mâncat, băut și... deja plătit! Până la orele 11 – 12, când voi putea face *check-in*²-ul, meditez... Deși nu întotdeauna englezescul *check-in* este sinonim cu românescul *ce chin*, în călătorii precum cea în care m-am angajat acum, având în vedere lungile perioade de aşteptare dintre zboruri, cred că aşa voi putea descrie cel mai bine situația.

09:23

Citesc acum. Puteam să mai stau în autogară – aveau și *wi-fi* acolo, dar nu am vrut. Pentru moment, prefer să las deoparte tehnologiile de comunicare și să le pun pe *mute*³. *Sometimes*,

¹ Deși nu cred că este cazul să menționez, aceasta este vechea denumire a orașului *Istanbul*. Am folosit-o aici din respect pentru istoria lui milenară.

² Formalitățile necesare îmbarcării.

³ Silențios.

Plimbare matinală pe bratele pline de viață ale Mè Kông-ului

Piața plutitoare Cái Răng

19:48

*Back at the hotel!*¹! Aici, la 7 seara e întuneric beznă și nu prea mai ai ce face în oraș. Delta înconjurătoare, însă, mă aşteaptă s-o vizitez. Mi-am făcut aranjamentele necesare pentru ca mâine, dis-de-dimineață, să pornesc în explorare. Vă întrebați probabil cum am reușit să fac asta, având în vedere că, acum mai bine de o oră, eram destul de pierdut...

Adâncit în gândurile mele, mergeam pe stradă fără să întrezăresc nici o oportunitate de a vizita piețele plutitoare din deltă, în ziua următoare. Nimeni nu știe aici engleză și, fiind duminică, toate agențiile de turism sunt închise. Am văzut, în parcul central, trei turiști străini. Sesizând oportunitatea, m-am îndreptat spre ei. Erau din Olanda – aveam să descopăr eu mai târziu, și i-am întrebat dacă au fost în deltă.

¹ Înapoi la hotel!

Pierdut în Vietnam & Cambodgia

- Yes, we've been to the delta¹, mi-au spus ei.
- Oh, great! Please give me some details about that because I am a bit lost...²
- The hotel's owner arranged it for us³.
- Good, good. How can I get in touch with him?⁴ i-am întrebat eu curios.

Mi-au dat adresa – nu departe de hotelul meu, și apoi am început să vorbim despre ce au întâlnit în excursia lor... Am savurat fiecare întâmplare, fiecare poveste, aşa că, după despărțirea de ei, m-am îndreptat numai decât spre adresa respectivă.

Intrând în vorbă cu receptionera, mi-a spus că mai sunt două fete din Olanda interesate de excursie și m-a invitat să le abordez... ceea ce, evident, am și făcut. Eram acum trei, deci prețul închirierii devenise substanțial mai mic pentru mine. Discutând, ni s-a mai alăturat un cuplu din Portugalia. În această manieră, mâine dimineață la 05:15 vom fi un grup pestriț care pleacă să vadă ce n-a văzut *Parisul* – piețele plutitoare din *Càm Tho*. Îmi aduc aminte de o experiență similară în *Srinagar*, India, de care am fost foarte încântat... sunt curios dacă și aici va fi la fel!

¹ - Da, am fost în deltă.

² - Oh, minunat! Vă rog să-mi dați câteva detalii despre cum ați făcut asta pentru că eu sunt puțin pierdut...

³ - Proprietarul hotelului nostru a aranjat totul.

⁴ - Foarte fain! Cum pot lua legătura cu el?

Jurnal de călătorie

Ziua 7.

Luni, 03-08-2015

05:10

M-am trezit pe la 2:30 și nu am mai avut somn de atunci... Știam că sufăr de insomnie, aproape patologic, dar parcă niciodată ca acum! Am răspuns câtorva e-mail-uri, mesaje pe Facebook și acum iată-mă la hotelul de unde voi pleca spre piețele plutitoare! A venit și cuplul de portughezi. Le așteptăm acum pe Ilva și Marthe – fetele din Olanda de care vă povesteam ieri.

05:40

Am plecat spre piața plutitoare acum zece minute împreună cu Phúc – ghidul nostru, și o femeie barcagiу, care ne vor ține companie până în jurul orei 9. Toate bărcile pe care le întâlnim au desenate pe bord „prova” (aşa cred că-i spun cei cărora le place navigația) – o pereche de ochi amenințători. Scopul acestora nu este altul decât acela de a speria spiritele malefice ale apelor. În lumina dimineții, atunci când Soarele răsare, când ceața învăluie totul... noi, la rândul nostru, ne speriem de ele!

05:55

Phúc este student la limbi străine – cu specializare pe limba engleză. În timpul unei discuții cu el, am rămas surprins să aud că nu-l interesează să plece peste hotare, ci dorește să rămână aici pentru a-și ajuta țara să se dezvolte. Nobil gând... am mai întâlnit în Nepal și Iran aceeași atitudine, chiar dacă, în Iran, răspunsul acesta era mai curând unul precaut decât adevărat.

06:22

Am ajuns în piață plutitoare *Cái Răng* – cea pentru care am plecat. Este enormă! Ocupă tot cursul acestui braț al *Mê Kông*-ului care, în ciuda faptului că este un braț secundar, are lățimea Dunării la Giurgiu. Câteodată, când mai trec vapoare mari, toate bărcile se îngărmădesc spre maluri pentru a le face loc.

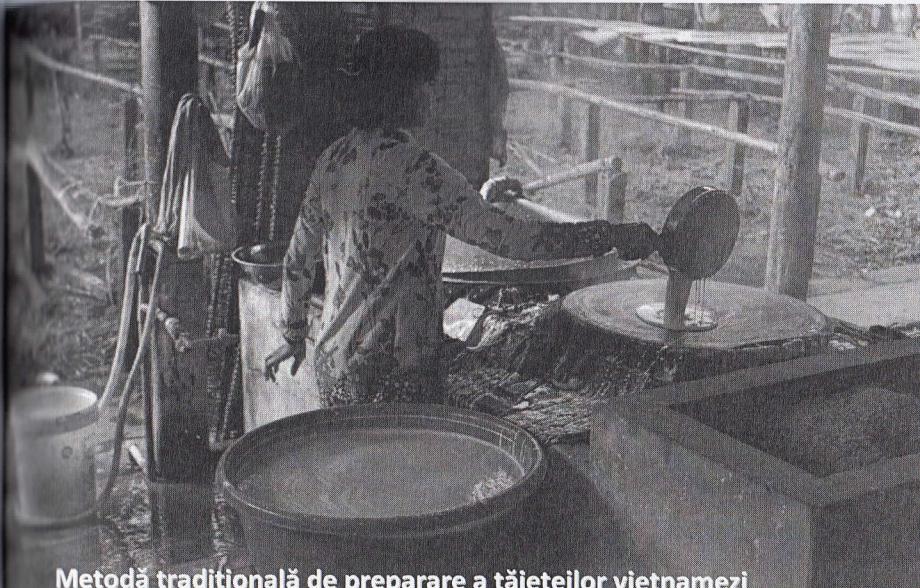
Am înțeles că toți comercianții de aici sunt scuțiți de taxe... ceea ce, evident, diminuează foarte mult prețul produselor, încurajându-se astfel comerțul. Aglomerația urbană sporește și ea succesul pieței, ajutând, astfel, la păstrarea tradiției. Dacă, în România ar apărea o astfel de inițiativă în deltă, comercianții nu ar scăpa, totuși, de taxare... Pe noi, români, nu ne interesează tradiția (exemplu ar fi reducerea numărului de cherhanale) și nici comerțul liber... Important este să fie strânși bani la buget!

06:41

Am făcut un popas pentru a vizita o fabrică de *noodles* – tăiești făcuți din făină de orez, vestiți, grație globalizării, peste tot în lume. Cine nu a încercat măcar o dată în viață *Vietnamese soup*¹ – acea supă de tăiești, condimentată și, implicit, foarte gustoasă?

O să vă amuzăți, dar văzându-i pe muncitorii de aici care manevrează toate uneltele manual, mi-o aduc aminte pe bunica făcându-mi tăiești pentru ciorbă, astfel că o să vreau să mănânc una de-a locului, pentru a vedea diferențele și a-mi trezi amintirile.

¹ Supă vietnameză care se găsește în supermarket-uri, de obicei ambalată în pahare de plastic, pentru o preparare instant.

Metodă tradițională de preparare a tăieștilor vietnameze

07:32

Am urmărit cu drag și curiozitate întregul proces de fabricație, mergând de la muncitor la muncitor. Cum este și normal, totul începe cu primirea și descarcarea sacilor de orez nedecocit încă, pe micul ponton cu care se învecinează făbricuța noastră. Aceasta este apoi vărsat, de muncitori, într-o moară care îl decojește și îl și macină. Din făină, cu apă, se face manual un soi de lipie cu un diametru de 30-40 cm, fiind foarte subțire – nu mai mult de 1 mm, care se usucă la un foc întreținut din cojile boabelor de orez. Focul nu trebuie să fie nici prea puternic – pentru a nu arde lipia, dar nici prea slab – pentru că ar prelungi inutil procesul de fabricație. Muncitorul fochist, care e din echipa celor care fac și lipiile, trebuie astfel să fie foarte atent la acest aspect. Pentru a nu lăsa totuși eroarea umană să se strecoare, soarele este cel care desăvârșește opera – toate lipiile sunt, astfel, expuse încât să se uniformizeze procesul de uscare. Câteva ore și... toate aceste lipii ajung într-o mașinărie (singurul element de tehnologie din tot acest proces de fabricație) care transformă lipiile în tăiești. Simplu, nu?